

bi le ta nesrečna žena ne bila nikdar k meni prišla!“ — drugi dan je že mrtva bila; baba pa je zginila, da ni duha ne sluha za njo. Ali niso taki brezvestni vrači jezerokrat ubijavci?! Ali verjejo v Bogá? Oni so krivi, da ljudje pri pravim zdravitelju pomoči ne išejo. Oče, mati se jim zaupa, stariši jim otroka v roke dajo, in oni so krivi, da oča, da mati, da otrok pred časom mora umreti. Ali premislijo, kaj je to, če otrok zgubi svoje stariše, oče ali mati svoje dete? Oj da bi enkrat ti brezvestni vrači iz sveta zginili, in jednoli nesrečo in žalost med ljudi sejati!

(Konec sledi)

Prošnja farmanov do sojiga fajmoštra.

(Dalje.)

To nam pokažejo tudi sami pohajkvavci, kateri, če ravno stanovitno delati nočejo, vender vedno s kakošnim majhnim delam ali raztresenjem soj dolg čas pregnati želé. Še večí dobrota delavnosti pak je ta, da vse telesne ude in moči uterdi. Poglejte le — so djali — soje roké, kokó debela in terda je koža na njih, tokó, da vam nič ne dé, če tudi še tokó rogljate ali gerčaste reči prijemate: med tem, ko bi si mehkužen mestnik, če bi za-nje prijel, po celi roki rane naredil. To kar na rokah vidite, stori delo na celim životu. Zató se pa tudi ni čuditi, da so kmetiški ljudje tokó terdni in močni proti mestnim. Pa morebiti porečete: Delati bi že hotli; tode tokó težke dela opravljati, kakor jih naš stan seboj prinese, to je preterdó in preveč. Na to bi vam jest vedil marsikaj odgovoriti. Pervič ne smete misliti, da so telesne dela težavniši, kakor duhovne ali umske. Res je sicer, da so nekatere umske dela ložji; pa je tudi več telesnih takih. Če pa take umske in telesne dela skupaj primérimo, kér se morata život in um enako vpenjati, tam so večidel umske težavniši koker telesne. To smete meni verjeti, ki oboje poznam; pa tudi skušnja to poterdi: zakaj med temi, kateri se s težkimi umskimi deli vpirajo, se jih veliko več najde, kateri z godej v grob gredó, kakor pa med temi, kateri težke telesne dela opravljajo. Zraven tega pri vaših delih tudi to ni spregledati, da težke dela lahko vedno z menjtežavnimi spreminjate, in de je le malo tednov v letu, kjer bi zaporedama terdó delo imeli. Pa tudi takošni tedni, mislim, da so velika dobrota za vas. Zakaj pri takim delu, kér vam pogostoma pot na čelu stoji, se vam život spotí, in tokó vse nepridne sokove in z njimi tudi vse semena bolezni iz sebe odžene. Le pogledajte mestne ljudi, katerim ta dobrota manjka, kokó jih vedno bolezni tárejo, kokó nekteri skorej v celim sojim življenji nikoli práv zdravi niso, in kokó veliko menj jih je proti kmetiškim, kateri bi veliko starost doživeli. Zunej tega je dobrotljivi Stvarnik z vašim delam tudi še mnoge veselja združil, katerih bogati mestnik skorej ne pozná. Kokó sladko vam je spanje po dokončanim delu; med tem ko marsikteri bolehní mestniki dostikrat cele noči prečuti morajo! Kokó vam diši po takim delu jed in pijača! — Ena skleda sočivja ali kake močnate jedí, en kos črniga kruha in na zadnje en korec merzle vode se vam bolj prileže in vas bolj poživí, kakor mehkužne mestnike nar dražji gostarije. Per tem so tudi vaše poljske dela takošne, da se večidel v družini zgodé, kjer se lahko vedno eden z drugim pomenkujete ali clo s prijetnim petjem kratik čas delate, in tokó sojo delavsko zadovoljnost k prazničnemu veselju povzdignete: med tem ko so dela z glavó večidel take, da se le v tihoti in samoti opravljati zamorejo. — Čeravno se mi je zdelo — *de nekaj od sojiga vmes*

povém — da so Oni pri tem popisu kmetiški stan in njegove veselja nemalo preveč povzdignili, moram vender spoznati, da sim pozneje marsikterikrat, ko sim se Njih besed zmislil, dosti menj porajtal, kader sim si pri težkim delu kake debele kaple iz čela pobrisal. — Na zadnje so še pristavili: Kakošno srečo pa keršanska delavnost, zunej tega, kar smo do zdej opomnili, vsakimu človeku prinese, naj bo že gospodar ali gospodinja, ali hlapec ali dekla, namreč: kakošno obrajtanje mu pri vsih, kateri ga poznajo, nakloni; kokó ga mnogih skušnjav in razujzdanosti obvarje; od toliko zlegov pohajkvanja in studne beračije reši; kokó njegovo vest s sladkim čutilam spolnjene dolžnosti oblažuje; kokó mu k poštenimu dobičku, in preživku sebe in sojih pomaga, njegovo premoženje množi ali morebiti clo k bogastvu povzdigne; z eno besedo: kokó ga ljudém koristniga, Bogú dopadljiviga, in kakor dobriga in zvestiga hlapca, kateri je v malim zvest bil, veliciga in večniga povračila vredniga stori: to in enako ste že večkrat pri drugih priloznostih slišali. — Iz tega, kar smo do zdej rekli, se lahko sprevidi, kokó tudi vse druge čednosti k pridru in dovoljnosti človeka pripomorejo, in kokó velika je sreča, ktera nam ljubezin po teh sojih hčerih delí.

(Dalje sledí.)

Dopis iz Krasice v Istrii.

Ne vzamite mi za zlo, da Vam zopet z naslednjimi versticami nadlego delam in povém kakó se je pri nas letašnja létina obnesla, in sicer:

Žita smo letas obilo in práv lepiga pridelali, slame pa ne toliko. Turšica, ktero je bila že pomladanjska suša v rasti hudo zamorila, je, akoravno ima majhne štoke, venderle práv polna. — Terta nam je v začetku bogato tergatvo obetala, tode se ne bo takó obnesla, kakor smo mislili; od predolziga deževanja je jelo grozdje sémtertje močno gnjiti, torej bo tudi veliko menj vina kot lanjsko leto. — Sadja nismo letas nič imeli. 23. dan maliga serpana je bila okoli Bul kaj huda ura; toča je 4 ure po dolgim in pol ure po širokim takó potolkla, da se ne vé, kje je žito ali kaj družiga, raslo; 27. dan pa okoli Noviga grada (Cittanuova) noter do Kopra, kjer je pa le večidel ob morji razgrajala, da je bilo kaj.

Perve dni veliciga serpana je bila pri nas perkazín, da še nikoli take. Prikazale so se namreč cele trume egiptovskih kobilic na imenovanim primorji in so zagernile zemljo skorej eniga dne hodá, kjer so vse tako pokončale, da ga ni ondi, kamor so bili ti merčesi zadeli, skorej zeleniga listika, ne na zemlji ne na drevji za njimi ostalo! Turšico so razun štokov vso pokončale, ravno takó tudi tertno perje; grojzdov se pa niso lotile. Te kobilice so večí kot naše nar večí, in so take farbe, kakor kofè, le nekoliko bolj svitle. Kér je k sreči v tem kraji ravno ta čas močno deževalo, so jih hude plôhe v malo dneh nekoliko pokončale, nekoliko pa čez morje prepodle.

Med 6. in 7. kimovcam je bila v Istrii neizrečeno strašna noč. V enim ognji je bilo nebó od vedniga bliskanja; gromelo, lilo in hrušalo je takó, da smo mislili, da bo sodni dan; škoda, ki jo je huda ura po polji, na oljki, vinski terti in na raznih družih rastlinah napravila, je neprecenljiva. Povódinj je bila ondi, kjer voda ni mogla odtekatí, takó velika, da še stari ljudje take ne pomnijo.

Poslednjič vam moram še en pomoček zoper mravlje oznaniti, ki v tem obstoji, da se kaka štirvogata tružica ali navadni čebelni panj od znotrej z medam namaže, va-njo ribjih ali kakih drugih kostí, skorjíc sira in kaj taciga dene, na več krajih tružice luknje zvertajo, na zgornjo stran pa kakor pokrov pripravna

diljica položi. Tružica se postavi potem pokonci na stezo, po kateri mravlje semtertje lazijo. V 24 ali 36 urah, kadar je celo mravljinčje gnjezdo v tružici, jih popari s kropam, in takó boš sčasoma vso to žival pokončal.

V.

Novi maši dvojčkov v Šent-Vidu nad Ljubljano.

Poslednja kvaterna nedelja je bila za Šentviško faro nad Ljubljano dan posebne slovesnosti, ktera je vredna, de jo naše Novice tudi svojim bravcam po svetu raznanijo.

Dva brata — dvojčka — gospod Janez in Jožef Koman iz Dravelj sta to nedeljo novi maši imela. Že dolgo se je vse teh novih maš veselilo; torej je bilo iz bližnjih in dalnjih krajev ljudi vkup, de se je vse terlo, in še več bi jih bilo, ako bi jih deževje ne bilo ostrašilo. Pervo mašo zjutrej ob šestih so imeli gosp. Janez; pridigovali so Jim gosp. France Brečelnik, fajmošter v Zapogah, sestričnik novih gospodov; drugo ob desetih pa gosp. Jožef, pridigovali so gosp. Jakob, starji brat novih gospodov mašnikov, fajmošter v Rodiku, Terzaške škofije. Vpričo pa sta bila še dva druga sestričnika, gosp. Janez Brečelnik, brat Zapoškiga fajmoštra, oskerbnik Dolinske tehantije per Terstu in gosp. France Arher, kaplan v spodnji Idrii. Bili so vpričo tudi nju oče in mati, še en brat in šest sester novih mašnikov in drugih žlahtnikov in prijatlov duhovskih, gosposkih in kmetiških okoli 100. — Dvojčka per oltarji, ki pervikrat sv. maši služita, — tretji brat pa na prižnici, oče in mati sicer obadva siva, vunder še terdna in zdrava in trije duhovni sestričniki poleg oltarja — ali se je kaj taciga že velikrat pergodilo? In toliko žlahte in družih svatov zalo oblečenih in z pušenci v rokah, lepa praznično okinčena cerkev, prijetno petje na koru z velikimi orglami, zvunej veličastni glasovi naših zvonov in strela grom — ali se je čuditi, de so per toliki častitljivosti solzé veselja ne samo svatam temuč tudi mnogim drugim v očeh igrate? — de se je glasno ihtenje slišalo, posebno ko sta nam gospoda pridgarja z gorečo in današnjimu obhajanju permérjeno besedo v serce segla. Občutljeji, ki so me sprehajali, ko so gosp. Janez očetu in materi in drugim žlahtnikom sv. obhajilo delili, in ko sta nova mašnika na prižnico stopila in pričujočim blagoslov dala, tukaj popisovati ni moč. Stariši blagoslovljeni od sinov dvojčkov, — bratje in sestre od bratov dvojčkov! — zares kamen namest serca bi mogel v persih imeti, de bi per takó slovesnim obhajenji take posebne prigodbe ginjen ne bil. Bêre se, de so v letu 1759 v Ljubljani pri sv. Jakobu trije bratje — grofi Hohenvarti — na enkrat nove maše imeli; te vesele prigodbe so tudi zjutrajni gosp. pridigar opomnili; ali de bi bila kje dvojčka na en dan novi maši imela, tega — so djali — saj jez še nikdar slišal nisim. Kaj taciga je vredno, de se našim naslednjikam v večni spominik sporoči. Gostovanje smo imeli na domu novih gospodov, kjer smo bili počtene dobre volje do terde noči. — Bog Jima daj terdno zdravje, in pravi pastirski duh, — starišam pa in žlahti se dolgo veseliti svojih verlih Gospodov.

M. J.

Slovenski besednik.

V Celovcu pri Janezu Leonu je na svetlo prišla knjiga pod naslovom: Čujte, čujte kaj žganje dela. Prigodba žalostna in vesela, poslovenil F. Gl.... V osmini, 124 strani debela. Papir je lep, pismena so lične,

v novim pravopisu, kakor je že v Celovcu navada. Prigodba je kratkočasna in tudi koristna, kër živo pové, koliko žganjarija škoduje. Zlata beseda je, ktera na 69. strani stoji: „Zastonj boš tesal in izobraževal ljudi, dokler jih treznosti ne navadiš.“ — To je resnica. Kaj boš s pijancam? Slovenska poslovica pravi: Pijanec se spreoberne, kader se preverne. Zató se mora naj bolj skrbeti, da trezni s pijanci ne potegnejo. Beseda gosp. F. Gl.... gladko teče, kakor de bi med lizal, piše tako lahko razumljivo, da ga vsak človek lahko razumi.

*

V Pražkim konviktu, v katerim se največ sini premožnejših in žlahtnih rodin odhranjujejo (erziehen) je od presvetliga našiga cesarja ukazano, da se imajo vsaki teden 4 ure českiga jezika in literature učiti. Za učitelja je postavljen učeni gosp. Janez Vavra c. k. uradnik v Prazi.

(Kveti.)

Oginj na Viču poleg Ljubljane.

Pretečeni četertek ob eni popoldne je vstrelel čuvaj na Gradu, in oznanil, de na Viču gorí. S pomočjo pridnih pomagavcov in gasivnih brizgel se je oginj vstavil, de ni več ko 5 hiš in nekaj hlevov pogorelo. Posebno pridno smo vidili gosp. patra Benvenuta in gosp. Maliča obnašati se, in v sili ognja na vse strani pomagati. Vsi kmetje imajo sicer svoje pohoštva pri Graški družbi zapisane, tode trije med njimi niso še letas letniga plačila odrajtali, torej jim tudi ne bo škoda povernjena. Se bojo pač kèsali! — Nekteri pravijo, de je neka dekla pepél pod streho spravila, med katerim je žerjavica bila, — nekteri pa, de se je zabelja vnela; le malokrat se v tacih rečeh resnica zvé. Naj že bo kakor hoče — pepél pod streho spravljati za-sluzi vselej ojestro kazin!

Povabílo.

Ogled sadne razstave se bo začel v pondelk po Roženkranski nedelji (4. kozoperska) in bo terpel do sv. Lukeža, vsaki dan od osmih do dvanajstih, in od dveh do pêtih. Povabimo tedej vsaciga prijatla sadjoreje, de naj pride pogledat razstavljenno sadje, in če ima kdo še kaj v razstavo poslati, de naj do tistih-mal pošlje. Prosimo tudi vsakteriga, komur bo krajnsko imé kakiga jabelka, hruške ali družiga na ogled postavljeniga, pa še ne zaznamovaniga sadja znano, de naj nam na pripravljeni listek imé zapiše; za kar tudi pri tistim sadju prosimo, ktero je že zaznamovano, če namreč še kakošno drugo imé vé. Pridni sadjorejci iz kmetov nam bojo v ti reči veliko povedati vedli.

Odborstvo sadne razstave v Ljubljani na sv. Mihela dan.

Današnjimu listu je perdján 17. dokladni list — in pa šest in dvajseti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	25. Kimovca.		21. Kimovca.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	2	39	2	40
1 > » banaške....	2	50	2	45
1 > Turšice.....	1	30	1	41
1 > Soršice.....	—	—	2	5
1 > Reži.....	2	8	2	25
1 > Ječmena.....	2	23	1	20
1 > Prosa.....	2	30	1	20
1 > Ajde.....	2	35	1	40
1 > Ovsá.....	—	50	—	48

Vrednik Dr. Janez Bleiweis. — Natiskar in založnik Jožef Blaznik v Ljubljani.